

Přírodní léčivé zdroje

PVP Vodní právo
Podzim 2015

Prameny

- Zák.č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčivých lázních a lázeňských místech (lázeňský zákon)
 - význam přechodných ustanovení (§ 44)
 - prováděcí předpisy

Základní pojmy

Přírodní léčivý zdroj

- Přirozeně se vyskytující minerální voda, plyn nebo peloid, které
 - mají vlastnost vhodnou pro léčební využití
 - o zdroji je vydáno osvědčení podle zákona o lázeňství
 - Přírodní léčivý zdroj
 - není součástí ani příslušenství pozemků
 - není předmětem vlastnictví
 - předmětem vlastnictví
 - Výtěžek ze zdroje, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje
-

Minerální voda

- **Minerální voda pro léčebné využití**
 - **Přírodně se vyskytující podzemní voda původní čistoty**
 - s obsahem rozpuštěných pevných látek nejméně 1/g nebo
 - s obsahem nejméně 1/g rozpuštěného oxidu uhličitého nebo s obsahem jiného pro zdraví významného chemického prvku
 - Má u vývěru přirozenou teplotu vyšší než 20 st. Nebo radioaktivitu radonu 1,5 kBq/l
- Zdroj přírodní minerální vody
 - přírodně se vyskytující podzemní voda původní čistoty a stálého složení, která má která má z hlediska výživy fyziologické účinky, které umožňují její použití jako potraviny a k výrobě balených minerálních vod
 - o zdroji bylo vydáno osvědčení
 - není součástí ani příslušenstvím pozemků
 - není předmětem vlastnictví
 - Předmětem vlastnictví
 - Výtěžek ze zdroje PMV, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje

Přírodní léčebné lázně

- Soubor zdravotnických a jiných zařízení, která mají sloužit k poskytování lázeňské péče na území se stavem životního prostředí, které odpovídá požadavkům lázeňské péče, pokud

Lázeňské místo

- území obce nebo část nebo území více obcí, popř. jejich částí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně

Přírodní léčivý zdroj

Informace o zjištění výskytu podzemní vody, která vykazuje znaky „zdroje“

- Informační povinnost
 - PO nebo FO, která při vyhledávací, průzkumné, stavební a jiné činnosti zjistí výskyt podzemní vody se známkami „zdroje“
 - Do 15 dnů ode dne zjištění
 - Ministerstvu zdravotnictví (MZ)
 - Nesplnění povinnosti
 - pokuta
 - § 1 odst. 1 písm. a) LZ

Hodnocení „zdrojů“

- Způsob a rozsah
 - Stanoví vyhl.č. 423/2001 Sb.
 - Komplexní analýza
 - Provádí referenční laboratoř přírodních léčivých zdrojů
 - Účel:
 - Vydání osvědčení o zdroji
 - Kontrolní analýza
 - Provádí Referenční laboratoř
 - Jiná akreditovaná laboratoř
 - Uživatel zdroje
 - Účel
 - Ověření kvality a stability zdroje

Využívání „zdrojů“

- K účelům lázeňské péče
 - Pouze ty zdroje minerální vody, plynu nebo peloidu, o nichž je vydáno osvědčení, že jsou přírodním léčivým zdrojem
- K výrobě balených přírodních minerálních vod
 - pouze ty zdroje, o nichž je vydáno osvědčení

Osvědčení o zdroji

- Řízení o vydání osvědčení
- Speciální správní řízení
 - Vede ministerstvo zdravotnictví
 - zahájení
 - Z vlastního podnětu
 - Na návrh vlastníka pozemku, na němž nebo pod nímž se předpokládaný zdroj nachází
 - Obce, na jejímž území se předpokládaný zdroj nachází
 - Na návrh PO nebo FP, která hodlá předpokládaný zdroj využívat
 - Účastníci
 - Navrhovatel
 - Osoby s dotčenými vlastnickými právy
 - Osoby, které vykonávají k nemovitostem správu podle zvláštních předpisů
 - Podklad pro vydání
 - Ověření splnění požadavků na vlastnosti zdroje
- Informace o tom, že bylo vydáno rozhodnutí o vydání osvědčení
 - Vyhláší MZdr formou sdělení ve Sbírce zákonů

Osvědčení o zdroji

- Zrušení rozhodnutí
 - Ministerstvo zdravotnictví
 - Důvod:
 - Zdroj nesplňuje požadavky na něj kladené
 - Nemá vlastnosti, pro které byl osvědčen
 - Informace o zrušení
 - Formou sdělení ve Sbírce zákonů

Povolení k využívání zdrojů

- Řízení o vydání povolení
- Rozhoduje ministerstvo zdravotnictví
- Řízení zahojované na žádost
 - jen PO nebo FO oprávněná k podnikání nebo k jiným činnostem, při nichž má být zdroj využíván
 - Náležitosti žádosti
 - účastníci řízení
 - Žadatel
 - Vlastníci (správci) nemovitostí „se zdrojem“ a které budou využíváním zdroje přímo dotčeny
 - Obec, pokud se vydává povolení
 - V dosud nevyužívané zřídelní struktuře
 - K využívání zdroje, pro jehož využití nebyla dosud vybudována žádná zařízení

Povolení k využívání zdroje

- **Vydání povolení**
 - Zdroj, o němž vydáno osvědčení
 - Úplná žádost o vydání povolení
 - Více žadatelů
 - Povolení přednostně tomu, který je vlastníkem nemovitosti, na které nebo pod níž se zdroj nachází, a současně uhradil náklady na průzkum zdroje
 - Zamítnutí žádosti
 - Zájem na ochraně zdroje převažuje nad zájmem jeho využití
 - Plán využití není v souladu s účelem vhodným k využití zdroje
 - navrhovaný způsob ochrany neodpovídá potřebě ochrany zdroje
 - Povolení bylo vydáno jinému žadateli (pokud není možné, aby bylo více uživatelů)
- Povolení nenahrazuje rozhodnutí o využití území

Povolení k využívání zdroje

- **Změna rozhodnutí o povolení**
 - - na základě změn týkajících se zdroje
 - Oznamuje uživatel
- **Zrušení rozhodnutí o povolení**
 - Uživatel nepředložil ve stanovené lhůtě dokumentaci stavby pro využití zdroje
 - Uživatel nezapočal s využíváním zdroje ve lhůtě stanovené v povolení
 - Změna vlastností zdroje tak, že není vhodné další využívání
 - Uživatel závažným způsobem porušuje podmínky vyplývající ze zákona či povolení
 - Využíváním zdroje došlo k nepříznivému vlivu na podzemní vody nebo životní prostředí
 - Uživatel požádal o zrušení povolení

Povolení k využívání zdroje

- Zánik povolení k využívání zdroje
 - Uplynutím doby, na kterou bylo vydáno, byla-li v povolení uvedena
 - Uživatel může nejpozději 12 měsíců pře uplynutím doby požádat o prodloužení doby využívání zdroje, ministerstvo rozhodne nejpozději do 3 měsíců
 - Změnou uživatele, je-li uživatel právnická osoba
 - Smrtí uživatele zdroje, je-li uživatelem fyzická osoba
 - „nástupnické“ PO, FO mohou využívat zdroj po dobu nezbytně nutnou pro získání povolení k využívání zdroje pro sebe
 - Nutné oznámení MZDr – do 15 dnů ode dne zániku povolení a předložení žádosti o vydání povolení do 60 dnů ode dne zániku povolení
 - Zánikem živnostenského nebo jiného oprávnění nebo ukončením činnosti, při níž byl zdroj využíván
 - Vyčerpáním, znehodnocením nebo ztrátou zdroje

Využívání zdroje

- Povinnosti uživatele
 - Ve vztahu k výkonu své činnosti
 - § 16 odst. 1LZ
 - Zajistit odborný dohled nad využíváním a ochranou zdroje fyzickou osobou, která je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti
 - Ve vztahu k „jímacímu zařízení“
 - Zásahy a úpravy na něm jen a se souhlasem ministerstva
 - Zakonzervování nebo odstranění uživatelem
 - **na základě rozhodnutí MZDr, pokud**
 - Zdroj nevyužívá
 - Bylo zrušeno povolení k užívání zdroje (změny ovlivňující užívání)
 - Zaniklo povolení z důvodů znemožňující další využívání
 - V zájmu ochrany zřídelní soustavy
 - **Zakonzervování zajišťované MZDr**
 - Nebylo vydáno rozhodnutí o povinnosti uživatele zakonzervovat zdroj
 - Zdroj nemá uživatele

Další uživatel a správce zdroje

- Situace

- Vydatnost zdroje větší než objem uvedený v povolení pro uživatele nebo
- Uživatel nevyužívá dlouhodobě objem uvedený v povolení k využívání
- Využívání „zbývající“ kapacity dalšímu uživateli
- Správní řízení
- Postup přiměřeně jako v řízení o povolení k využívání
 - Účastníkem
 - Dosavadní uživatel
 - Další žadatel
 - Na základě povolení MZdr

Další uživatel a správce zdroje

- Správcem
 - „první“ uživatel
 - MZ může určit správcem jiného uživatele než „prvního“
 - Na žádost původního uživatele
 - Při neplnění povinností
 - V lázeňském místě s větším počtem zdravotnických zařízení léčebné péče využívajících zdroj může MZ určit správce, osobu, která není uživatele zdroje

Ochranná pásma

- Cíl:
 - Ochrana před činnostmi, které mohou nepříznivě ovlivnit „zdroj“
 - Chemické, fyzikální, biologické vlastnosti
 - Zdravotní nezávadnost
 - Zásoby, vydatnost zdroje
- Způsob stanovení
 - MZ vyhláškou
 - Označení OP
 - Tabulkou s označení druhu OP a event. zákazem vstupu, je-li ministerstvem zakázán

Ochranná pásma

- Návrh na stanovení ochranného pásma
 - Projedná MZ s
 - Dotčenými orgány
 - Obcemi, na jejichž území mají být OP stanovena
 - Stanoviska do 60 dnů ode dne doručení výzvy ke sdělení stanoviska
 - Nevyjádření se – má se zato, že nemají připomínky

Ochranné pásmo I. stupně

- Zpravidla pro území zahrnující **okolí výstupu zdroje**
 - Rozsah
 - Zpravidla kruh o poloměru 50 m od zdroje, není-li nutno na základě hydrogeologického šetření stanovit jinak
 - Zákaz činností, s výjimkou těch, které jsou nutné v zájmu ochrany a využívání zdroje
 - Vazba na KN
 - OP I. stupně se eviduje podle grafických a písemných podkladů předložených MZDr katastrálnímu úřadu

Ochranné pásmo II. stupně

- Ochrana **dalších zájmů ve vztahu ke zdroji**
- V rámci OP II. stupně lze vymezit dílčí pásma s rozdílným stupněm ochrany
- Zákazy
 - Činnosti, které by mohly negativně ovlivnit zdroj (jakost, nezávadnost, vydatnost)
 - Vymezí vyhláška, kterou se stanoví OP
 - OP se vymezí v mapě

Poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody

- **Poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody**
 - Za výtěžek odebíraný ze zdroje PMV v množství stanoveném v povolení k využívání zdroje
 - Jednotková výše
 - Nařízení vlády č. 385/2001 Sb. – 3kč za m³
 - Měsíčně
 - Vybírání, vymáhání
 - Celní úřady podle sídla uživatele zdroje PMV
 - Poplatek je příjmem státního rozpočtu

Lázně v ČR

<http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni>

- [Bludov](#)
- [Františkovy Lázně](#)
- [Hodonín](#)
- [Jáchymov](#)
- [Janské Lázně](#)
- [Jeseník](#)
- [Karlova Studánka](#)
- [Karlovy Vary](#)
- [Klimkovice](#)
- [Konstantinovy Lázně](#)
- [Lázně Bělohrad](#)
- [Lázně Bohdaneč](#)
- [Lázně Kynžvart](#)
- [Lázně Lednice](#)
- [Lázně Libverda](#)
- [Lázně Toušeň](#)
- [Lipová-Lázně](#)
- [Luhačovice](#)
- [Mariánské Lázně](#)
- [Mšené-lázně](#)
- [Ostrožská Nová Ves](#)
- [Poděbrady](#)
- [Slatinice](#)
- [Teplice](#)
- [Teplice nad Bečvou](#)
- [Třeboň](#)
- [Velichovky](#)
- [Velké Losiny](#)
- [Vráž](#)

Přírodní léčebné lázně

- Soubor zdravotnických a jiných zařízení, která mají sloužit k poskytování lázeňské péče na území se stavem životního prostředí, které odpovídá požadavkům lázeňské péče, pokud
 - na tomto místě nachází přírodní léčivý zdroj nebo toto území má klimatické podmínky příznivé k léčení
 - Přírodní léčebné lázně stanoví MZ vyhláškou
 - Z vlastního podnětu
 - Na návrh obce
 - Na návrh FO, PO která hodlá využívat „zdroje“ nebo klimatické podmínky příznivé k léčení, k poskytování lázeňské
 - Zrušení
 - Vyhláškou MZ, pokud důvody pro stanovení zanikly

Klimatické podmínky přírodních léčebných lázní

- Průběžná provádění měření zdravotnickými zařízeními
- Zpráva o stavu klimatických podmínek
 - Každých 5 let

Lázeňské místo

- - území obce nebo část nebo území více obcí, popř. jejich částí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně
- Režim ochrany
 - Stanoví statut lázeňského místa
 - Stanovení lázeňského místa a jeho statutu
 - Stanoví vláda nařízením
 - Zrušení
 - Nařízením vlády, pokud důvody pro stanovení lázeňského místa zanikly

Povinnosti vlastníků nemovitostí

- Umožnit oprávněným osobám vstup na pozemky, do staveb, objektů, které nejsou nemovitostmi za účelem získání údajů
- Strpět umístování značek
- Omezení vlastnických práv
- -pouze ve veřejném zájmu
 - Vyhledávání, využívání zdroje, zájem na ochraně zdroje
 - Možnost omezení, vyvlastnění (za náhradu)
 - Náhrada újmy v důsledku omezení dosavadního užívání
 - Finanční
 - Hradí uživatel zdroje
 - Není-li určen, hradí MZDr
 - Nedojde k dohodě – rozhodne soud)

Závazná stanoviska k některým činnostem

- V ochranném pásmu zdroje, na území lázeňského místa k aktivitám uvedeným v § 37 LZ
- Závazné stanovisko lze vázat na splnění podmínek

Správně právní odpovědnost

- Pokuty
- Ukládá
 - MZ
 - Skutkové podstaty dle § 42 odst. 1 LZ
 - Vodoprávní úřad
 - Skutkové podstaty dle § 41 odst. 2 LZ
 - Obec v přenesené působnosti
 - § 41 odst. 4

Odstraňování „závad“

- § 39
 - Dozor podle § 39 LZ - v návaznosti ne něho možnost nařídit odstranění zjištěných závad (§ 39 odst. 1 písm. c LZ)
 - Vztah k nápravným opatřením podle zák., o ekolog. Újmě (z.č. 167/2008 Sb.)
 - - 43 odst. 5 LZ
 - Přednost postupu podle zák. o ekolog. újmě